

סדר

תּוֹסֶפֶת א יוֹמֵית

בְּהַגָּהָה חֲדָשָׁה לְפִי גִסְחָאוֹת מְדִיקוֹת וּבִנְקוּד מְלֵא

בְּפִי תַקְנַת וְהַדְרַכַּת

מֶרֶן מוֹחֲרָא"ש שְׁלִיט"א

חֲלֻמוֹד לְשַׁבּוּעַ פְּרִשְׁת רְאָה (כא אָב - כו אָב)

תְּרוּמוֹת (ה-ו) מַעֲשָׂרוֹת (א)

יוֹם רֵאשׁוֹן - כא אָב - תְּרוּמוֹת פָּרֶק ה', עֲמוּד ב

יוֹם שֵׁנִי - כב אָב - שְׁבִיעִית פָּרֶק ו', עֲמוּד י

יוֹם שְׁלִישִׁי - כג אָב - שְׁבִיעִית פָּרֶק ז', עֲמוּד יז

יוֹם רְבִיעִי - כד אָב - תְּרוּמוֹת פָּרֶק ח', עֲמוּד כה

יוֹם חֲמִישִׁי - כה אָב - תְּרוּמוֹת פָּרֶק ט', עֲמוּד לא

יוֹם שֵׁשִׁי - כו אָב - תְּרוּמוֹת פָּרֶק י', עֲמוּד לו

יוֹם שַׁבָּת - כז אָב - מַעֲשָׂרוֹת פָּרֶק א', עֲמוּד מב

יום ראשון, כ"א אב

מִסְפַּקַת תְּרוּמוֹת פָּרֶק חֲמִישִׁי

א. הָיָה לֹקֵט דִּלְעַת לְהִיּוֹת מִפְּרִישׁ עֲלֶיהָ וְחֹלֶקֶת, וְהָיָה רוּשָׁם וְאוֹמֵר: 'עַד כָּאן תְּרוּמוֹהָ'; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: תּוֹרֵם וּמַחֲשֵׁב כְּמוֹ שְׁלֹמוֹד:

ב. הָיָה צָרִיד לְהַפְרִישׁ כְּעֶשֶׂר וּכְחֲמִשׁ עֶשְׂרֵה חֲבִיּוֹת שֶׁל יֵין – מֵעֵלָה אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וְאוֹמֵר: 'זוֹ תְּרוּמוֹהָ. אֶת הַשְּׁנֵיָה, וְאוֹמֵר: 'הֲרִי זוֹ תְּרוּמוֹהָ'; דְּבָרֵי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רַבִּי אוֹמֵר: מֵעֵלָה בְּלֶן לְגַב הַבּוֹר, וְאוֹמֵר: 'הֲרִי זוֹ תְּרוּמוֹהָ';

ג. מִי שֶׁהָיוּ פְּרוּתָיו בְּמַגּוּרָה, וְנוֹתֵן סָאָה לְבֵן לְוִי וּסְאָה לְעַנִּי – מִפְּרִישׁ שְׂמוֹנֶה סָאִין וְאוֹכְלֵן, בֵּין שֶׁהֵיְתָה אוֹתָהּ שְׁעָה קִיּוּמָה, בֵּין שֶׁלֹּא הֵיְתָה אוֹתָהּ שְׁעָה קִיּוּמָה – מִפְּרִישׁ עֲלֶיהָ וְאוֹכְלֵן; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִם הֵיְתָה אוֹתָהּ שְׁעָה קִיּוּמָה –

מפריש עליהן תרומה והולך, ואם לאו – אין מפריש אלא לפי
 השבון:

ד. שעור תרומה – בית שמואי אומרים: עין יפה – משלשים,
 והבינונית – מארבעים, והרעה – מחמשים. בית הלל אומרים:
 עין יפה – אחד מארבעים, בינונית – מחמשים, והרעה –
 מששים.

ה. האומר לשלוחו: 'צא תרום' – תורם בבינונית, אחד
 מחמשים. פחת עשרה או הוסיף עשרה – תרומתו תרומה.
 ואם נתפון להוסיף אחד – אין תרומתו תרומה:

ו. נתפון לתרם אחד מעשרה, ועלה בידו מעשרים, משלשים,
 ומארבעים, ומחמשים, ומששים – תרומתו תרומה. נתפון
 לתרם אחד מששים, ועלה בידו מחמשים, מארבעים, משלשים,
 מעשרים, מעשרה – אין תרומתו תרומה. ואם אמר: 'הריני
 תורם' – תורם ומחשב ותורם. תרם ועלה בידו אחד מששים –
 תרומתו תרומה ואין צריך להוסיף. מששים ואחד – צריך
 להוסיף. רבי אומר: רבו של אחד במוהו. עד כמה מוסיף? אפלו

אָחַד עַל אָחַד. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: כִּמּוֹ שְׁלָמוּד. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: תּוֹסֶפֶת תְּרוּמָה – נִטְלָת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא, וְאֵינָה מְדַמַּעַת, וְאִין חִיבִין עָלֶיהָ חֻמְשׁ. בְּמַה דְּבָרִים אָמַרִים? בְּזִמּוֹן שְׁנַתְּכֻן לְתַרַם אָחַד מִשְׁשִׁים, וְעָלָה בְּיָדוֹ מִשְׁשִׁים וְאָחַד. אָבֵל אִם אָמַר: 'הֲרִינִי תוֹרַם' – זֶה הִיא תְּרוּמָה וְדָאִית:

ז. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: כָּל תְּרוּמָה שְׂאִין מִקְפִּידִין עָלֶיהָ, כְּגוֹן תְּרוּמַת הַכֶּרִיסִין, וְהַכְּלִיסִין, וְהַחֲרוּבִין, וְתְרוּמַת טְמֵאָה – אִין צָרִיד לְהוֹסִיף, וְנִטְלָת אָחַד מִשְׁשִׁים. אֵלּוֹ נִטְלִין אָחַד מִשְׁשִׁים: גְּדוּלֵי תְרוּמָה, וְעֲרוּבֵי תְרוּמָה, וְתְרוּמָה שְׁנַטְמֵאָת בְּשַׁגְּגָה וּבְאֵנָם, וְתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ, וְתְרוּמַת הוֹצָה לְאַרְצֵי, הַקְּצָח, וְהַכְּלִיסִין, וְהַחֲרוּבִין, וְגִמְזוּיֹת, וְתוֹרְמִסִין, וְשְׁעוּרִין אֲדוּמִיֹת, וְתְרוּמַת עֲצִין, וְתְרוּמַת אֶפֶסְטְרוֹפּוּס:

ח. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַזִּין לְתְרוּמָה שֶׁהִיא אָחַד מִחֻמְשִׁים? שְׁנַאָמַר (בְּמִדְבָר לֹא, ל): "וּמִמַּחְצַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּקַּח אָחַד אָחוֹ מִן הַחֻמְשִׁים" וְגו'. אָחוֹז אָחוֹז; אַף מִמָּה שְׁאַחֲזוּתִי לָךְ מִמְּקוֹם אַחַר – הֲרִי הוּא כְּזוֹ, מַה זֶה – אָחַד מִחֻמְשִׁים, אַף זֶה – אָחַד מִחֻמְשִׁים.

מניין שאם תרם ועלה בידו אחד מששים – שתרומתו תרומה?
 שנאמר (יהונקאל מה, יג): "זאת התרומה אשר תרימו לשית
 האפה מחמר החטים ושיתם האיפה מחמר השעורים". רבי
 ישמעאל אומר: מחצה חלין ומחצה תרומה, ובלבד שיהיה
 חלין מרבה על התרומה. בית שמאי אומרים: אחד משלשים
 מערי חלויים:

ט. רבי יוסי אומר: תשלומי תרומה, חמשה, וחמש חמשה –
 הרי הן בתרומה לחיוב עליהן מיתה, קרן וחמש, לאוסרן
 בפחות ממאה, לעלותו במאה ואחד. תרומה – עולה במאה
 ואחד. רבי שמעון אומר: במאה מקל וחמר, מה תחלתה
 במאה ואחד – קל וחמר בסופה. ומה פצינו תרומת מעשר –
 באחד ומאה, אף תרומה – באחד ומאה. אמרו לו: לא, אם
 אמרת בתרומת מעשר – שנפלה קדש מקדש ולא נקרא שם
 אסור עליה, תאמר בזו – שנפלה קדש מחול ונקרא שם אסור
 עליה?!

י. עֲרָלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם – עוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאֲתַיִם. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אָמַר: מֵאֲתַיִם. תְּרוּמָה, עֲרָלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם, סֶפֶקן – מִתֵּר. סֶפֶק
נֶאֱכָלוּ, סֶפֶק נִגְנְבוּ, סֶפֶק אֲבָדוּ, סֶפֶק נִפְלוּ לְחֵלִין – סֶפֶקן מִתֵּר.
וְאִם הָיָה טָבֵל וּמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן וּמַעְשֵׁר שְׁנִי – הָרִי זֶה אָסוּר,
שֶׁלֹּא הִתִּירוּ סֶפֶק מִדְּמַע – אֵלֶּא לְדַבֵּר שְׂאִין לוֹ מִתִּירִין:

יא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: רְמוּזִין מְתוּקִין – אוֹסְרִין כָּל שְׁהֵן. בֵּיצֵד?
נָפֵל אֶחָד מֵהֵן לְתוֹךְ הָרְבוּא – בִּלְטָן אָסוּרִין. נָפֵל מִרְבוּא לְתוֹךְ
רְבוּא אַחֶרֶת – בִּלְטָן אָסוּרִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אָמַר מִשּׁוּם
רַבִּי שְׁמַעוֹן: נָפֵל אֶחָד מֵהֵן לְתוֹךְ הָרְבוּא – בִּלְטָן אָסוּרִין. נָפֵל
מִרְבוּא לְתוֹךְ שְׁלִשָּׁה, מִשְׁלִשָּׁה לְמָקוֹם אַחֵר – מִתֵּר, מִפְּנֵי שְׁהֵן
סֶפֶק דְּמוּעַ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּבָא: אֲנִי אֶחָד מִן בְּעָלֵי
הוֹרָאָה, שְׂאֵם יָבֹאוּ לְיָדֵי חֲלִיפוֹת תְּרַדִּין, אָמַר אֲנִי: שְׁיַעֲלָה
בְּאֶחָד וּמֵאֲתַת. וְלֹא עוֹד: אֵלֶּא שְׁבִית דִּין צְרִיכִין לְמְנוֹת עַל בִּלְטָן,
שְׁיַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאֲתַת:

יב. נְתַפְצְעוּ אֲגוּזִים, נְתַפְרְדוּ רְמוּזִין, נְתַפְתְּחוּ חֲבִיּוֹת, נְתַחְתְּבוּ
דְּלוּעִין, נְתַפְרְסוּ כְּפָרוֹת – יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאֲתַיִם. נָפֵלוּ וְאַחַר כָּךְ

נתהתבכו, בין בשוגג בין במזיד – הרי אלו לא יעלו; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בין בשוגג בין במזיד – יעלו. רבי יוסי אומר: בשוגג – יעלו. במזיד – לא יעלו. וכן היה רבי יוסי אומר: תרומה סתומה שנתערבה בפתוחות, ופתוחה בסתומות – הרי אלו יעלו. שלא אמרו אלא סתומה שבסתומות. נמצאת אומר, שרבי אליעזר אומר: בידוע – לא תעלה, בשאין ידוע – תעלה. רבי יהושע אומר: בין בידוע בין בשאין ידוע – לא תעלה. רבי עקיבה אומר: בידוע – לא תעלה. שאין ידוע – תעלה:

יג. ליטרא קציעות שדרסה על פי חבית, ואין ידוע באיזה חבית דרסה. דרסה על פי פורת, ואין ידוע באיזו פורת דרסה. דרסה בעגול דבלה, ואין ידוע באיזה עגול דרסה – רבי אליעזר אומר: רואין את העליונות באלו חן פרודות, אם יש שם מאה ואחד לטרות – תעלה. ואם לאו – לא תעלה. רבי יהושע אומר: אם יש [שם] מאה פומין – יעלו. ואם לאו, הפומין – אסורין, והשולים – מתריין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, רבי אליעזר אומר: אם יש שם מאה פומין –

תְּעַלָּה, וְאִם לֹא, הַפּוֹמִין – אֲסוּרִין, וְהַשּׁוֹלִים – מְתָרִין. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: אַף עַל פִּי שֵׁישׁ שָׁם שְׁלֹשׁ מְאוֹת פּוֹמִין – לֹא תְּעַלָּה. דְּרָסָה בְּעֵגוּל וְאִין יָדוּעַ הֵיכָן דְּרָסָה – הַפֵּל מוֹדִים שְׂתַעַלָּה:

י. סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה עַל פִּי הַמְּגוּרָה – רוֹאִין אוֹתָהּ בְּאֵלוּ הִיא חֲטִיין עַל פִּי שְׁעוּרִין לְקַפְּאָה¹. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: בְּמִשְׁתַּמֵּר – תְּעַלָּה בְּאֶחָד וּמְאָה:

טו. תְּרוּמַת מַעְשֵׁר שֶׁל דְּמַאי שְׁחֻזְרָה לְמִקְוָמָה – מְדַמְעֵת. לְמִקוּם אַחֵר – אֵינָהּ מְדַמְעֵת; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: בֵּין לְמִקְוָמָה בֵּין לְמִקוּם אַחֵר – מְדַמְעֵת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: בֵּין לְמִקְוָמָה בֵּין לְמִקוּם אַחֵר – אֵינָהּ מְדַמְעֵת:

טז. בְּשֵׁם שְׁהַתְּרוּמוֹת עוֹלוֹת מִתּוֹךְ הַחֲלִין בְּאֶחָד וּמְאָה, בֵּין בְּלוּל בֵּין שְׂאִינוּ בְּלוּל, כִּד טְמֵאָה תְּעַלָּה מִתּוֹךְ הַטְּהוּרָה בֵּין בְּלוּל בֵּין שְׂאִינוּ בְּלוּל. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: בְּבָלוּל – לֹא תְּעַלָּה,

¹ וּבְנִסְחַת הַסְּפָרִים: לְקוּלְפָה.

בְּשֵׁאינו בָּלוּל – תַּעֲלֶה. נִפְלָה לְתוֹךְ הַחֲלִין טְמֵאִים – הַכֹּל מוֹדִים
שֶׁתַּעֲלֶה:

יז. קִשּׁוּת שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּמֵאָה קִשּׁוּת שֶׁל חֲלִין
טְהוֹרִין, וְכֵן פְּרוּסוֹת שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים טְמֵאָה שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּמֵאָה
פְּרוּסוֹת שֶׁל חֲלִין טְהוֹרִין – הָרִי אֱלוֹ יַעֲלוּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לֹא
יַעֲלוּ. אִם נִגְעוּ פְּרוּסוֹת זֶה בְּזֶה – טְמֵאוּ זֶה בְּזֶה. וְאִם הָיָה אֶכָּל
פְּסוּל שֶׁנִּפְסַל בְּטָבוֹל יוֹם – הַכֹּל מוֹדִים שֶׁיַּעֲלוּ:

יח. הַטָּבֵל שֶׁנִּתְעַרַב בְּחֲלִין – הָרִי זֶה אוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא. אִם יֵשׁ
לוֹ פְּרִנְסָה מִמָּקוֹם אַחֵר – מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבוֹן. וְאִם לֹא – רַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְדָּה אָמַר: קוֹרֵא שֵׁם לְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שָׁבוּ וְעוֹלָה
בְּאֶחָד וּמֵאָה. וְכֵן מַעֲשֵׂר טָבֵל שֶׁנִּתְעַרַב בְּחֲלִין – הָרִי הוּא אוֹסֵר
כָּל שֶׁהוּא, אִם יֵשׁ לוֹ פְּרִנְסָה מִמָּקוֹם אַחֵר – מוֹצִיא לְפִי חֶשְׁבוֹן.
וְאִם לֹא – רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְדָּה אָמַר: קוֹרֵא שֵׁם לְתְרוּמַת
מַעֲשֵׂר שָׁבוּ וְעוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאָה². רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: כָּל דְּבַר

² הַגֵּר"א מְחַק אֶת גִּסְחַת הַסְּפָרִים בְּאֵן, מַפְנֵי שֶׁמְקוּמָהּ לְמַעֲלָה: וְאִם הָיָה טָבֵל מַעֲשֵׂר
רִאשׁוֹן וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי – הָרִי זֶה אוֹסֵר, שֶׁלֹּא הִתִּירוּ סֶפֶק מִדְּמַע אֶלָּא לְדַבַּר שֵׁנִי לֹא מִתִּירִין.

שְׁיִישׁ לוֹ מִתִּירִין, כְּגוֹן: טָבֵל וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי, וְהִקְדָּשׁ, וְהִחַדָּשׁ – לֹא נִתְּנוּ חֲכָמִים שְׁעוֹר. וְכָל דְּבַר שְׁאִין לוֹ מִתִּירִין, כְּגוֹן: עֲרָלָה וְכִלְאֵי הַפָּרֶם – נִתְּנוּ חֲכָמִים לָהֶם שְׁעוֹר. אָמְרוּ לוֹ: וְהִלֵּא שְׁבִיעִית אֵין לָהּ מִתִּירִין, וְלֹא נִתְּנוּ לָהּ חֲכָמִים שְׁעוֹר! אָמַר לָהֶם: שְׁבִיעִית – אֵינָהּ אוֹסֶרֶת כָּל שֶׁהוּא אֵלֶּא לְבַעוֹר, אֲבָל לְאֲכִילָה אֵינָהּ אוֹסֶרֶת אֵלֶּא בְּנוֹתֵן טַעַם:

יוֹם שְׁנִי, כ"ב אָב

מִסְכַּת תְּרוּמוֹת פָּרֶק שִׁישִׁי

א. סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה לְפָחוֹת מִמָּאָה חֲלִין – תְּרֵי אֵלוֹ מִדְּמַעֲיָן. אֵין תִּיבִין עֲלֵיהֶן קֶרֶן וְחֻמֶּשׁ, וְאֵין מְשַׁלְּמִין מִתֵּן קֶרֶן וְחֻמֶּשׁ מִמָּקוֹם אַחַר אֵלֶּא לְפִי חֻשְׁבוֹן:

ב. סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה לְמָאָה וְהִגְבִּיהָ, אִם הָיוּ שָׁל טָבֵל – עוֹשִׂים אוֹתָן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מָקוֹם אַחַר, אוֹ קוֹרָא שֵׁם

לתרומת מעשר שבהן. אם היו של מעשר טבל – עושה אותן תרומת מעשר על מקום אחר. או קורא שם לתרומת מעשר שבהן, אם היו של מעשר שני – מחללן על הפעות בדמי תרומה חוץ מדמי תרומה שבהן. אם היו של חדש – ימתין עד שיבא הפסח ויתננו לפהן:

ג. סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעו, אם היו של טבל – מפריש עליה תרומה ממקום אחר, או קורא שם לתרומת מעשר שבה. והיתה של מעשר טבל – עושה תרומה ומעשרות על מקום אחר, או קורא שם לתרומת מעשר שבה³. ואם היו של מעשר שני – מחללן על הפעות בדמי תרומה חוץ מדמי תרומה שבהן. אם היו של חדש – ימתין עד שיבא הפסח ויתננו לפהן:

ד. סאה תרומה טמאה שנפלה למאה שביעית – הרי אלו יעלו. פחות מכן – ירקבו⁴:

³ ה"ר"א מחק אבל בכתב יד נמצא עם הנהגה שהכנסה בפנים.

⁴ בב"ל.

ה. סָאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנִּפְלְאָה לְמֵאָה סָאָה תְרוּמָה מְהוּרָה –
 בֵּית שְׂמָאֵי אוֹסְרִין, וּבֵית הַלֵּל מְתִירִין. אָמְרוּ בֵּית הַלֵּל לְבֵית
 שְׂמָאֵי: מְהוּרָה – אֲסוּרָה לְזָרִים, וְטְמֵאָה – אֲסוּרָה לְבְתָנִים. מַה
 מְהוּרָה – עוֹלָה, אֵף טְמֵאָה – תַעֲלֶה. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׂמָאֵי:
 לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְמְהוּרָה – שֶׁהִיא עוֹלָה מִתּוֹךְ הַחֲלִין לְהֵאָכֵל
 לְזָרִים, תֵּאמְרוּ בְטְמֵאָה שְׂאִין עוֹלָה מִתּוֹךְ הַחֲלִין לְאָכֵל לְבְתָנִים
 וְאָמְרוּ לָהֶם בֵּית הַלֵּל: הֲרִי טְמֵאָה שֶׁנִּפְלְאָה לְתוֹךְ הַחֲלִין תּוֹכִיחַ,
 שְׂאִין עוֹלָה מִתּוֹךְ הַחֲלִין לְהֵאָכֵל לְזָרִים, וְהֲרִי הִיא עוֹלָה⁵.
 אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׂמָאֵי: אִם אָמַרְתֶּם בְּחֲלִין שֶׁהִתְרוּ הַתֵּר
 מִרְבֵּה, תֵּאמְרוּ בְתְרוּמָה שֶׁהִתְרָה הַתֵּר מֵעַט? אָמְרוּ לָהֶם בֵּית
 הַלֵּל: וְכִי בְפֹה הַחֲמִירָה תּוֹרָה, בְּאוֹכְלֵי תְרוּמָה לְזָרִים אוֹ
 בְּאוֹכְלֵי תְרוּמָה לְבְתָנִים? בְּאוֹכְלֵי תְרוּמָה לְזָרִים. מְהוּרָה שֶׁאֵכֵל
 אֶת הַמְהוּרָה, וְמְהוּרָה שֶׁאֵכֵל אֶת הַטְּמֵאָה, וְטְמֵאָה שֶׁאֵכֵל אֶת
 הַמְהוּרָה, וְטְמֵאָה שֶׁאֵכֵל אֶת הַטְּמֵאָה – בָּלֵם בְּמִיתָהּ. וּבְאוֹכְלֵי
 תְרוּמָה לְבְתָנִים, מְהוּרָה שֶׁאֵכֵל אֶת הַמְהוּרָה – בְּמִצְוֹתָיו, מְהוּרָה
 שֶׁאֵכֵל אֶת הַטְּמֵאָה – בְּעִשָּׂהּ, וְטְמֵאָה שֶׁאֵכֵל אֶת הַמְהוּרָה וְטְמֵאָה

⁵ הַגְּרָ"א ל"ג.

שאכל את הטמא – בלא תעשה. והלא דברים קל וחומר: ומה אם במקום שהחמירה תורה באוכלי תרומה לזרים – הרי הוא עולה מתוך החלין להאכל לזרים, מקום שהקלה תורה באוכלי תרומה לכהנים – אינו דין שתעלה מתוך החלין להאכל לכהנים?! לאחר שהודו רבי אליעזר אומר: תרום ותרקב. וחקמים אומרים: אבדה במעוטה:

ו. סאה תרומה שנפלה למאה, ולא הספיק להגביה עד שנפלה אחרת – הרי זו אסורה. אומר רבי שמעון: בפה דברים אמורים? בזמן שלא ידע בפה ואחר כך נפלה, אבל אם ידע בפה ואחר כך נפלה אחרת – הרי זו מתרת שפכר היתה לה להעלות:

ז. תקמחין והפלתות – מעלין זה את זה; דברי רבי נחמיה. וחקמים אומרים: אין מעלין זה את זה. לוג מים שנפל לתוך

תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵה יוֹן, וְאַחַר כֶּךָ נִפְּל לֹג שְׁמֹן – מַעְלִין זֶה אֶת זֶה;
דְּבַרֵי רַבִּי נְחֻמִּיהַ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין מַעְלִין זֶה אֶת זֶה⁶:

ח. סָאָה עָרְלָה שְׁנַפְּלָה לְמֵאֲתִים, יָדַע בָּהּ, וְאַחַר כֶּךָ נִפְּלָה
אַחֲרָת – הָרִי זֶה מִתְּרַת. עַד שִׁירְבָה אָסוּר עַל הַמִּתְרַת:

ט. סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְּלָה לְמֵאָה, וְאַחַר כֶּךָ נִפְּלוּ לְתוֹכָהּ חֲלִין כָּל
שֶׁחֵן – הָרִי זֶה מִתְּרַת. סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְּלָה לְמֵאָה וְהִגְבִּיהַ –
אֵין מוֹצִיאִין זִנְיִן שְׁבָהּ. לֹג יוֹן צְלוּל שְׁנַפְּלוּ לְתוֹךְ מֵאָה לְגִין
עֲבוּרִין – אֵין מוֹצִיאִין שְׁמֵרִים שְׁבָהּ. לֹג יוֹן עֲכוּר שְׁנַפְּל
לְפָחוֹת מִמֵּאָה לְגִין צְלוּלִין – אֵין מוֹצִיאִין שְׁמֵרִים שְׁבוּ:

י. שְׂאוֹר שְׁבָלֵל לוֹ בְּשְׂאוֹר אַחַר וְהַחֲמִיץ בּוֹ אֶת הָעֶסֶה, אִם אֵין
בְּאִפוּר נֹתֵן טַעַם – מִתְרַת. הַקְּמָחִין וְהַסְּלִתוֹת – מַעְלִין זֶה אֶת
זֶה; דְּבַרֵי רַבִּי נְחֻמִּיהַ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין מַעְלִין זֶה אֶת זֶה.
לֹג מִים שְׁנַפְּל לְתוֹךְ תִּשְׁעִים וְתִשְׁעֵה יוֹן, וְאַחַר כֶּךָ נִפְּל לֹג
שְׁמֹן – מַעְלִין זֶה אֶת זֶה; דְּבַרֵי רַבִּי נְחֻמִּיהַ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים:
אֵין מַעְלִין זֶה אֶת זֶה. חֲטִיץ בְּשְׁעוּרִים – יְבוּר. מְחַנֵּן – בְּנוֹתֵן

⁶ הַגְּרָ"א לֹא גָרַם לָהּ כְּאוֹן, וְהִבִּיאָהּ לְמָנוּחַ, וְהִכְנִסְנָהּ בְּמָקוֹם שְׂצִין.

טעם. רבי יוסי אומר: גרים של פול וגרים של טפוח – הרי אלו מין אחד. וכן היה רבי יוסי אומר: שתי קפות אחת של חלין ואחת של תרומה, ונפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן, ואין ידוע לאיזה מהן נפלה – שתייהן מתרות:

יא. שתי קפות בשתי עליות, שתי מגורות בעליה אחת – הרי אלו יעלו. ושתי מגורות בשתי עליות – לא יעלו. רבי שמעון אומר: אפלו הן בשתי עירות – מעלות זו את זו. בזו מאה, ובזו אין מאה – הריני אומר: לתוך מאה נפלה. אחת מדומעת ואחת שאינה מדומעת – הריני אומר: לתוך מדומעת נפלה:

יב. שתי קפות, בזו ארבעים סאה, ובזו אין ארבעים סאה, נפלה סאה לתוך אחת מהן וידוע לאיזה מהן נפלה, ואחר כך נפלה שנייה ואין ידוע לאיזה מקום נפלה – הריני יכול לתלות ולומר: 'למקום שנפלה הראשונה – שם נפלה שנייה'. נפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזהו מהן נפלה, ואחר כך נפלה שנייה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה – אינו יכול לתלות ולומר: 'למקום שנפלה שנייה – שם נפלה ראשונה':

יג. שְׁתֵּי סְאִין, אַחַת שֶׁל חֲלִין וְאַחַת שֶׁל תְּרוּמָה, אֲבָדָה אַחַת מִהֶן וְנִפְלָה אַחַת מִהֶן – הָרִי זוֹ מִתְּרַת.

יד. שְׁתֵּי קָפוֹת, אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה טְמוּאָה וְאַחַת שֶׁל תְּרוּמָה טְהוֹרָה, נִפְלָה סְאֵה תְּרוּמָה טְמוּאָה לְתוֹךְ אַחַת מִהֶן, וְאִין יָדוּעַ לְאִיזוֹ מִהֶן נִפְלָה – הָרִינִי אוֹמֵר: לְתוֹךְ תְּרוּמָה טְמוּאָה נִפְלָה. וְחֲלִין טְהוֹרִין לֹא יֵאָכְלוּ בְּטַהֲרָה, עַד שְׁיִתְחַשְּׁבוּ שְׁאִין בְּכֹל עֵסָה וְעֵסָה כְּבִיצָה. אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְאַחַת שֶׁל חֲלִין טְהוֹרִין, נִפְלָה סְאֵה תְּרוּמָה טְמוּאָה לְתוֹךְ אַחַת מִהֶן, וְאִין יָדוּעַ לְאִיזוֹ מִהֶן נִפְלָה – שְׁתִּיחֶן אֲסוּרוֹת. אִם יֵשׁ בָּהֶם לְעֹלוֹת זוֹ אֵת זוֹ – מְעֹלוֹת זוֹ אֵת זוֹ, וְלֹא יֵאָכְלוּם בְּטַהֲרָה, עַד שְׁיִתְחַשְּׁבוּ שְׁאִין בְּכֹל עֵסָה וְעֵסָה כְּבִיצָה:

טו. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי קָפוֹת אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל חֲלִין, וְלִפְנֵיהֶן שְׁתֵּי סְאִין, אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל חֲלִין, וְנִפְלוּ מִשְׁתִּיחֶן לְתוֹךְ שְׁתִּיחֶן, וְאִין יָדוּעַ אִם מִזֶּה לְתוֹךְ זוֹ וְאִם מִזֶּה לְתוֹךְ זוֹ, הָרִינִי אוֹמֵר: תְּרוּמָה לְתוֹךְ תְּרוּמָה נִפְלָה, חֲלִין לְתוֹךְ

חלין נפלו. אם היה טבל מעשר ראשון ומעשר שני – הרי זה
אסור, שלא התירו ספק מדמע אלא שאין לו מתירין:

טז. הפריש תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני, ואין ידוע
איזהו – הרי זה מודד את התרומה את הראשונה ואת השנייה:

יום שלישי, כג אב

מסכת תרומות פרק שביעי

א. אחד האוכל, ואחד השותה, ואחד הפך. רבי שמעון אומר:
הפך שמן של תרומה, שוגג – משלם את הקרן ואינו משלם
את החמש. האוכל תרומה נקורה, ושותה יין מוגלה – משלם
קרן וחמש. נזיר ששתה יין של תרומה, שוגג – משלם קרן
וחמש. אבל תרומה ביום הכפורים – משלם קרן וחמש. יין
וחמץ – משלם קרן וחמש:

ב. האוכל תְּרוּמָה טְמֵאָה בְּמִזִּיד – מְשַׁלֵּם דְּמֵי עֲצִים לְכַהֵן.
אָבֵא שָׂאוֹל אֹמֵר: כָּל דְּבַר שֵׁנִישׁ בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה – חֵיב. אָמְרוּ
לוֹ: לֹא אָמְרוּ שְׁוֵה פְּרוּטָה אֵלָּא בְּהַקְדָּשׁ בְּלֶבֶד:

ג. אָכַל וְחֹזֵר וְאָכַל, אִם יֵשׁ מִתְחֵלֶת אֲכִילָה רֵאשׁוּנָה עַד סוּף
אֲכִילָה אַחֲרוֹנָה כְּדֵי אֲכִילַת פָּרֶם – מִצְטָרְפִין, וְאִם לֹא – אִין
מִצְטָרְפִין. שְׁתָּה, חֹזֵר וְשְׁתָּה, חֹזֵר וְשְׁתָּה, אִם יֵשׁ מִתְחֵלֶת
שְׁתֵּיהֶם רֵאשׁוּנָה עַד סוּף שְׁתֵּיהֶם אַחֲרוֹנָה כְּדֵי אֲכִילַת פָּרֶם –
מִצְטָרְפִין, וְאִם לֹא – אִין מִצְטָרְפִין. אֲכִילָה וְשְׁתֵּיהֶם – אִין
מִצְטָרְפִין. כֶּשֶׁם שֶׁאֲכִילָה בְּכֹזֵית – כֶּף שְׁתֵּיהֶם בְּרִבִיעִית. אָכַל
כֹּזֵית אֶפְלוּ מִחֻמְשַׁת הַמִּינִין – הָרִי אֵלֹו מִצְטָרְפִין. אָכַל כְּחֻצֵי
זֵית, וְנֹדַע לוֹ, וְחֹזֵר וְאָכַל כְּחֻצֵי זֵית אַחֵר מִמִּין אַחֵר – הָרִי אֵלֹו
אִין מִצְטָרְפִין:

ד. כֶּשֶׁם שֶׁאִין נוֹתְנֵין תְּרוּמָה אֵלָּא לְכַהֵן חֵבֵר – כֶּף אִין
מְשַׁלְּמִין קָרָן וְחֻמֶּשׁ אֵלָּא לְכַהֵן חֵבֵר. הָאוֹכֵל תְּרוּמַת עִם הָאָרֶץ
– מְשַׁלֵּם קָרָן וְחֻמֶּשׁ לְכַהֵן חֵבֵר, וְחֵבֵר נוֹטֵל דְּמִים וּמְפִים אֶת
עִם הָאָרֶץ:

ה. תרומת חֵבֶר ותרומת עם הָאָרֶץ שְׁנַתְעָרְבוּ – בּוֹפִין אֶת עַם הָאָרֶץ לְמִכּוֹר אֶת הַלֶּקֶוֹ:

ו. הָאוֹכֵל תְּרוּמָה טְמֵאָה – מְשַׁלֵּם מִן הַחֲלִין הַטְּהוֹרִים. שְׁלֵם מִן הַחֲלִין הַטְּמֵאִין, סוּמְכּוּם אוֹמֵר: בְּשׁוֹגֵג – תְּשַׁלּוּמֵי תְּשַׁלּוּמֵי. בְּמִזִּיד – אֵין תְּשַׁלּוּמֵי תְּשַׁלּוּמֵי. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמִזִּיד – תְּשַׁלּוּמֵי תְּשַׁלּוּמֵי, וַיִּחְזֹר וַיִּשְׁלֵם מִן הַטְּהוֹרִין:

ז. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְּלוּ לוֹ תְּרוּמָה מִבֵּית אָבִי אִמּוֹ וְאֶכְלָה, וְכֵן בְּעַל הַבַּיִת שֶׁנִּגְבַּה בְּחֹבוֹ, וְכֵן לְאִשָּׁה בְּכַתְּבָתָהּ – מְשַׁלֵּם קָרֶן וְחֻמֶשׁ לְכֹהֵן חֵבֶר, וְחֵבֶר נוֹתֵן לָהֶם דָּמִים:

ח. הַגּוֹנֵב תְּרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וְלֹא אֶכְלָה – מְשַׁלֵּם אֶת הַקָּרֶן וְאֵין מְשַׁלֵּם אֶת הַחֻמֶשׁ, וְכֹפֵל אֵין בָּהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כב, ח): "יִשְׁלֵם שְׁנַיִם לְרַעְהוּ" – וְלֹא לְהַקְדִּישׁ. אֶכֶל אֶכְלָה – מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חוּמָשִׁים וְקָרֶן אֶחָד, קָרֶן וְחֻמֶשׁ מִן הַחֲלִין וְהוּן נֶעֱשִׂין תְּרוּמָה, קָרֶן – לְגִזְבֹּר, וְחֻמֶשׁ – לְבַעְלִים. בְּקָרֶן – מוֹעֲלִין בּוֹ, בְּחֻמֶשׁ זֶה – אֵין מוֹעֲלִין. חֻמֶשׁ שְׁנֵי – מִדְּמֵי תְּרוּמָה וְנוֹתֵן לְגִזְבֹּר. רַבִּי מֵאִיר מַחִיב בְּקַפָּה שְׁנַיִה בְּחֻלָּה, רַבִּי יוֹסִי פוֹטֵר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים:

מדמַע – פטור מן החלה. ספק מדמַע – נאכל משום דמַע וחיב
בחלה:

ט. רבי אליעזר אומר: משלמין ממיין על שאינו מינו, ובלבד
שישלם מן היפה על הרע. ביצד? אכל שעורים ושלם הפים,
גרוגרות ושלם תמרים – תבא לו ברכה. רבי עקיבה אומר: אין
משלמים רק ממיין על מינו. רבי אליעזר אומר: כשם שמשלמין
מן החדש על הישן – כך משלמין ממיין על שאינו מינו:

י. האוכל את הטבֵל – משלם מן הלֵקט ומן השכחה ומן
הפאה, מן התבואה שלא הביאה שלישי; דברי רבי אליעזר.
רבי עקיבא אומר: אין משלמין דבר שלא בא לעונת
המעשרות. אָמר רבי נתן: הִיה רבי אלעזר אומר: ימתין עד
שיצא שבת, ויצא הויץ לחצר ויגמר:

יא. רבי יהושע אומר: דם שעל הכפר – גורר את מקומו ואוכל
את השאר. נמצא בין שניו – מפספס ואינו חושש:

יב. האוכל את הנמלה ואת הכנה שבתבואה – חיב. את היוז
 שבעדשים, ואת יתושין שבבליסין, ואת התולעים שבתמרים
 ושבגרוגרות – פטור. פרושו וחזרו – חיב. את התולעים
 שבעקרי אילנות, ואת הקפה שבירק – חיב. יבחושין שביין
 ושבחמץ – הרי אלו מתרין. רבי יהודה אומר: המסנגים את
 היוז ואת החמץ, המכרף על החמה – הרי זה דרף אחרת:

יג. הציר, והחמץ, והמורים, והשמן, והדבש – מתרין משום
 גלוי. ורבי שמעון אומר. אמר רבי שמעון: אני ראיתי ששטה
 נחש ציר בצידון. אמרו: נחש שומה היה, ואין מביאין ראיה
 מן השומים:

יד. משמרת – אסורה משום גלוי. רבי נחמיה אומר: אם היתה
 תחתונה מכסה, אף על פי שעליונה מגלה – הרי זו מתרת,
 מפני שארם של נחש דומה לספוג ועומד במקומו:

טו. עפה שלשה במים מגלוי, אפלו היא של תרומה – תשרף,
 ואין צריך לומר של חלין. רבי נחמיה אומר: אפאה – הרי זו
 מתרת, מפני שארם של נחש בלה באור:

טז. מי כבושין, ומי שלקות, מי תורמוסין – אין בהם משום גלוי. מים ישארה בהן כבושין, שלקות ותורמוסין, אם יש בהם נותן טעם – מתרים, ואם לאו – אסורים. מים שהדיח בהן עובטין ודרמסקניות לחולה – אין בהם משום גלוי. מים שנתגלו וחסמן – אסורין משום גלוי. מים חמין, כל זמן שמעלין הכל – אין בהם משום גלוי:

יז. מים מגלין – לא ישפכם ברשות הרבים, ולא יגבל בהן את הפיט, ולא ישקה מהן נכרי, ולא בהמת אחרים. אבל משקה הוא בהמת עצמו. מים מגלין – לא ירביץ בהן את הבית, ולא ירחץ בהן פניו ידיו ורגליו. אחרים אומרים: לא אמרו אלא בזמן שיש בו קריטה. וכמה הן בקרקעות? ארבעים סאה. אחרים אומרים: מאתיים, בין מכנסין בין מפזרין. רבי נחמיה אומר: כדי שתהא חבית של שיטין מתמלא:

יח. מעין, כל זמן שהוא מושף – אין בו משום גלוי. אמר רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה: מעשה שהלך רבי יוחנן בן ברוקה אצל רבי יוחנן בן נורי לבית שערים, ומצא גבי שאין

בו שלשה לוגין, ושחה ושטה ממונו. יין, בין בבליים בין בקרקע – אסור. יין תוסם, כל זמן שהוא תוסם – אין בו משום גלוי. וכמה תוסם? שלשה ימים:

יט. מעשה ונמצא נחש מת בבור יין, ובאו ושאלו את רבי יהודה בן בבא, והתיר להם את הבור:

כ. לגין שהניחו בשדה תכה – הרי זה אסור. בדקן והניחן – הרי זה מתר. לגין ותיקן – הרי זה אסור. בדק והניח – הרי זה מתר. נתנו בבור, אפלו עמוק מאה אמה – הרי זה אסור. נתנו במגדל אפלו גבוה מאה אמה – הרי זה אסור. בטרקלין אפלו מציר מסיד – הרי זה אסור. מכסין ולא פוקקין. ואם היה פקק, אפי' – אסור, ואם לאו – מתר. פמה יהא בנקב? כדי שתכנס בו אצבע קטנה של קטן. נקורי רטב, וקלח של פרויב, וכל דבר שיש בו לחה – אסור. רבי שמעון בן מנסיא אומר: יזרק את הנקור ואוכל את השאר. פטריות – אסורות מפני סכנת נפשות. נקר בתאנה ונעשית גרוגרת, בתמרה ונעשית יבשה – שתיהן מתרות. ראה צפור שנקרה בתאנה, ועכבר מנקר

באבטיח - שניחן אסורין, שאני אומר: שמוא נקורין היו.
אבטיח שנקר ואכלו ממנו עשרה בני אדם, השאר - הרי זה
אסור. וכן חבית שנתנלתה ושתו הימנה עשרה בני אדם,
השאר - הרי זה אסור:

כא. אין מרבין תרומות טהורות תלויות זו בזו. אבל מרבין
תרומה שנטמאת בולד הטמאה, עם תרומה שנטמאת באב
הטמאה, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתה. תלויה
שאמר: 'טהורה היא'; 'טמאה היא' - הרי זה טמאה. אם אמר:
'הריני מניחה עד שאשאל עליה' - הרי זה טהורה. נולד לו
ספק טמאה, ובין בידו ובין על גבי שלחן - נוטלה ומניחה
במקום המצנע:

כב. חבית שנשברה בגת העליונה והתחתונה - טמאה. הכל
מודים: שתירד ותטמא, ואל יטמאנה ביד:

כג. סיעה של בני אדם, שאמרו להם נכרים: 'תנו לנו אחד
מכם ונהרגהו, ואם לאו, הרי אנו הורגין את כלן' - יתרגו כלן
ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל. אבל אם יחדוהו להם כגון

שִׁיחֲדוּ לְשַׁבַּע בֶּן בְּכָרִי – יִתְנוּהוּ לָהֶם וְאֵל יִהְרָגוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בַּמָּה דְבָרִים אָמוּרִים? בְּזִמְן שֶׁהוּא מִבְּחוּץ וְהֵן מִבְּפָנִים, אֲבָל בְּזִמְן שֶׁהוּא מִבְּפָנִים וְהֵם מִבְּפָנִים, הוֹאִיל וְהוּא נִהְרָג וְהֵן נִהְרָגִין – יִתְנוּהוּ לָהֶן וְאֵל יִהְרָגוּ בְּלֵן. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל ב כ, כב): "וַתְּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל כָּל הָעָם בְּחֻכְמָתָהּ" וְגו', אָמְרָה לָהֶם: הוֹאִיל וְהוּא נִהְרָג וְאַתֶּם נִהְרָגִין, תְּנוּהוּ לָהֶם וְאֵל תִּהְרָגוּ בְּלַכְּסֵם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כִּד אָמְרָה לָהֶם: כָּל הַמּוֹרֵד בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד – חַיִּב מִיָּתֵהּ:

יום רביעי, כד אב

מסכת תרומות פרק שמיני

א. הוֹרַע חַטִּים שֶׁל תְּרוּמָה, עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁלִישׁ – יוֹפֵה, מִשֶּׁהֵבִיא שְׁלִישׁ – יִקָּים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּשׁוּגָג, עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא – יוֹפֵה, מִשֶּׁהֵבִיא שְׁלִישׁ – יִקָּים. בְּמִזִּיד, זֶה וְזֶה – יִקָּים:

ב. הַזֹּרֵעַ תּוֹסֶפֶת שֶׁל תְּרוּמָה, וּמֵאָה עוֹלָה מִתּוֹךְ מֵאָה, גְּדוּלְיָהוּן - חֲלִין. גְּדוּלֵי תְּרוּמָה - אִין חֲיָבִין עֲלֵיהֶן קֶרֶן וְחֹמֶשׁ, וְאִין מִשְׁלָמִין מֵהֶן. תְּקַדֵּשׁ - חֲיָבִין עֲלֵיהֶן קֶרֶן וְחֹמֶשׁ עַל מְקוֹם אַחֵר אֲלָא לְפִי חֲשַׁבּוֹן, וְחֲיָבִין בְּחֻלָּה. תִּיָּדִים וְהַטְּבוּל יוֹם - אִין פּוֹסְלִין בְּהֶן, וְאִין פּוֹסְלִין בְּחֻלִּין. תְּדַשׁ, כִּי צַד יַעֲשֶׂה? מִכִּיָּא קַפִּיפָה וְתוֹלָה בְּצוּאָר בְּהֶמָּה, וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲלִין מֵאוֹתוֹ הַמִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: נוֹתֵן לְתוֹכָהּ כִּרְשֵׁינִין וְהֵן יְפוֹת לָהּ מֵהַכֹּל:

ג. מֵאָה לְגִינִין שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַד שֶׁל חֲלִין - בְּלֵן מִתְרִין. בְּדָבָר שְׁזָרְעוּ כֹּלָה. אֲבָל בְּדָבָר שְׁאִין זָרְעוּ כֹּלָה - לֹא יַעֲלֶה. אֲפִלוּ אַחַד שֶׁל תְּרוּמָה וּמֵאָה שֶׁל חֲלִין - לֹא יַעֲלֶה, שְׁאִין קָרַקַע עוֹלָה בְּאַחַד וּמֵאָה. תִּלְשׁ - יַעֲלֶה, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתְכַּוֵּן וְיִתְלַשׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִם יִתְכַּוֵּן וְיִתְלַשׁ יַעֲלֶה בְּאַחַד וּמֵאָה:

ד. בְּצִלִּים שֶׁל לִיטְרָא, מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁנַמְעָה, וְהָרִי כֹּה כְּעֵשֶׂר לְטָרִין - חֲיָבֵת בְּתְרוּמָה, כְּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן, וּכְמַעֲשֵׂר שְׁנִי, וּמִפְרִישׁ מִמְּקוֹם אַחֵר תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, וּכְמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁבִיבָה - עוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת עַל מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן

שָׁנְטַע. לִיטְרָא מַעֲשֵׁר שְׁנֵי שָׁנְטַעָה, וְהָרִי בָּהּ בְּעֵשֶׂר לְמָרִין –
חֵיבֵת בְּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׁר רֵאשׁוֹן. וּבְמַעֲשֵׁר שְׁנֵי – חוֹזֵר וּפּוֹדָה
אֵת מַעֲשֵׁר שְׁנֵי שָׁנְטַע:

ה. הַמְנַבֵּשׂ עִם הַגּוֹי בְּחֶסֶת, אֵף עַל פִּי שְׁפָרוֹתָיו מְכַל – אוֹכֵל
מִהֶן עֲרָאִי. עִם הַכּוֹתֵי – לֹא יֹאכֵל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר
אוֹמֵר: בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית עִם יִשְׂרָאֵל – מִתָּר:

ו. רַבִּי נִתָּן בֶּר יוֹסֵף אוֹמֵר: שְׁתִּילֵי בְּצָלִים, עַד שְׁלֹשׁ שָׁנִים –
אָסוּרִין, מִכָּאֵן וְאֵילָף – מִתָּרִין:

ז. הַמְפָּרִישׁ חֲבִילֵי תִלְתָּן שֶׁל מַעֲשֵׁר – הָרִי זֶה פּוֹדָה אֵת הָעֵץ
וְאֵת הַזֵּרַע. תִּלְתָּן שְׁנַפְלָה בְּבוֹר שֶׁל מַיִם – רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר,
וְרַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּמֵה דְבָרִים אָסוּרִים?
בְּזִמּוֹן שְׁשֻׁקְעָה, אֲבָל לֹא שְׁקָעָה – הָרִי זֶה מִתָּרֵת:

ח. תַּפּוּחַ שְׁרַסְקוֹ וְנִתְּנָה תוֹף הָעֵפֶה וְחֻמְצָה – רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:
אֵין חֻמוּצוֹ חֻמִּין. אֶחָד נוֹתֵן טַעַם לְשֶׁבֶת וְאֶחָד נוֹתֵן טַעַם לְפָגֶם
– זֶה וְזֶה אָסוּר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְשֶׁבֶת –

אסור, לפגם – מתר, כגון תחמיץ שנפל לגריסין, וגריסין שנפלו לתוך הבור של מים. תמרים שנפל על גביהן יין, גרוגרות שנפל על גביהן שמן – תרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר:

ט. שאור שנפל לתוך עסה ואין בה כדי לחמיץ, והגביה, ואחר כך נפלה אחרת ואין בה כדי לחמיץ, ונתחמיץ – מתר. שאור של תרומה ושל שביעית שנפל לתוך העסה, לא בזה כדי לחמיץ ולא בזה כדי לחמיץ, ונצטרפו וחמצו – אסור לזרים. רבי אלעזר ברבי שמעון מתיר לזרים. היה בזה כדי לחמיץ ובזה כדי לחמיץ, ונצטרפו וחמצו – אסור לכהנים. רבי אלעזר ברבי שמעון מתיר לכהנים:

י. יין של תרומה שנפל על גבי פרות. וכן שמן של תרומה שנפל על הפרות – ידיחן והן מתריין. שמן על גבי יין – יקפה אותו, והיין מתר. נפל על גבי ציר – יקפנו כדי לשיבטל טעם שמן שבו:

יא. בלים שסכן בשמן טמא, וחזר וסכן בשמן טהור. או שסכן בשמן טהור, וחזר וסכן בשמן טמא – רבי אלעזר אומר: אחר

הֲרֵאשׁוֹן אֲנִי בָּא. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: אַחַר הָאֲחֵרוֹן. שְׂרָבִי אֶלְיָעֶזֶר
 אֹמֵר: לֹא יֵהָא אָדָם סָךְ אֶת כְּלָיו שְׁמֵן טָמֵא, וְחֹזֵר וְסֹכֵן בְּשֵׁמֶן
 טָהוֹר. כְּשֶׁהֵן מוֹצִיאִין – אֵין מוֹצִיאִין אֶלָּא מִן הֲרֵאשׁוֹן. וְחֻכְמִים
 אֹמְרִים: לֹא יֵהָא אָדָם סָךְ אֶת כְּלָיו שְׁמֵן טָהוֹר, וְחֹזֵר וְסָךְ שְׁמֵן
 טָמֵא. כְּשֶׁהֵן מוֹצִיאִין – אֵין מוֹצִיאִין אֶלָּא מִן הָאֲחֵרוֹן. כְּלִים
 שְׁסֹכֵן שְׁמֵן טָמֵא וְנִגְבָּם – מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּטַהֲרָתָהּ. חֲזָרוּ וַיֵּצְאוּ
 מִהֵן מִשְׁקִין – טָמֵאִין:

יב. קִדְרָה שֶׁבִישַׁל בָּהּ בֶּשֶׂר – לֹא יִבְשַׁל בָּהּ חֶלֶב. תְּרוּמָה – לֹא
 יִבְשַׁל בָּהּ חֲלִין. וְאִם בְּשֵׁלֶן – הָרִי זֶה כְּנֹתֵן טַעַם:

יג. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי קִדְרוֹת אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל חֲלִין,
 וּלְפָנָיו מְדוּכָה אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה, נָתַן לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ
 לְאַיִזָּה מֵהֶן נָתַן. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי מְדוּכוֹת, אַחַת שֶׁל חֲלִין וְאַחַת
 שֶׁל תְּרוּמָה, וּלְפָנָיו קִדְרָה אַחַת שֶׁל חֲלִין, נָתַן מֵאַחַת מֵהֶן וְאֵין
 יָדוּעַ מֵאַיִזָּה מֵהֶן נָתַן – הָרִינִי אֹמֵר: מִתּוֹךְ שֶׁל חֲלִין נָתַן. הָיוּ
 לְפָנָיו שְׁתֵּי קִדְרוֹת, אַחַת שֶׁל חֲלִין וְאַחַת שֶׁל תְּרוּמָה, וּלְפָנֵיהֶן
 שְׁתֵּי מְדוּכוֹת, אַחַת שֶׁל חֲלִין וְאַחַת שֶׁל תְּרוּמָה, נָתַן מִשְׁתֵּיהֶן

ואינו יודע אם מזו לתוך זו, ואם זו לתוך זו – הריני אומר:
תרומה לתוך תרומה נתן, וחלין לתוך חלין נתן. ואם היה טבל
מעשר ראשון ומעשר שני – הרי זה אסור, שלא התירו ספק
מדמע אלא בדבר שיש לו מתירין:

יד. התיכה אסורה שנתערבה בחתיכות, אפלו הן אלה – בלן
אסורות. הרטב – בנותן טעם. אם נמחה – הרי זה בנותן
טעם. התיכה של חטאת שנתערבה במאה חתיכות של חלין,
וכן פרוסה של לחם הפנים שנתערבה במאה פרוסות של חלין
– הרי אלו יעלו. חתיכה של חטאת במאה שנתערבה במאה
חתיכות של חטאת מהורה, וכן פרוסה של לחם הפנים במאה
שנתערבה במאה פרוסות של לחם הפנים מהור – הרי אלו
יעלו. רבי יהודה אומר: לא יעלו. וכן בחלות תודה. טבל ויין
נסך, מין במינו – כל שהוא, ושלא במינו – בנותן טעם. ושאר
כל האסורין, בין במינו בין שלא במינו – בנותן טעם:

יום חמישי, כה אב

מסכת תרומות פרק תשיעי

א. דג טמא שִׁכְבְּשׁוּ עִם דָּג טָהוֹר, כָּל גָּרֵב⁷ שִׁמְחִזֵּיק סְאֵתִים שָׁבוּ מִשְׁקֵל עֶשְׂרֵה זָוֹז שְׁבִיהוּדָה, שֶׁהֵן עֵשֶׂר סְלָעִים בְּגָלִיל, דָּג טָמֵא – צִירוֹ אָסוּר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: רְבִיעִית בְּסֵאֵתִים. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: אֶחָד מִשְׁשֵׁה עֵשֶׂר בּוֹ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מִנְסֵיאִ: אֵין לָךְ גָּרֵב שִׁמְחִזֵּיק סְאֵתִים, שָׁבוּ מִשְׁקֵל עֶשְׂרֵה זָוֹז בִּיהוּדָה, שֶׁהֵן עֵשֶׂר סְלָעִים בְּגָלִיל, דָּג טָמֵא, שְׂאִין בּוֹ רְבִיעִית צִיר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֵּר יְהוּדָה: בְּפֹה דְבָרִים אֲמֹרִים? בְּזִמְן שִׁשׁוּלָה וּמְנִיחַ לְפָנָיו וּמְצָא בּוֹ כִשְׁעוֹר תְּזֵה, אֲבָל אִם הָיָה נוֹטֵל וְזָרַק רְאִשׁוֹן, אַף עַל פִּי שְׁמַצָּא בּוֹ יִתֵּר מִכִּשְׁעוֹר תְּזֵה – מִתֵּר:

ב. דג טמא שִׁכְבְּשׁוּ עִם דָּג טָהוֹר – מְדִיחוֹ וּמִתֵּר. דָּג טָמֵא מְלִיחַ וְדָג טָהוֹר תֵּפֵל – אָסוּר. דָּג טָהוֹר מְלִיחַ וְדָג טָמֵא תֵּפֵל –

⁷ חֲבִית.

מתר. דג טמא שפשלו עם דג מזהור – רואין אותו באלו הוא קפלוט, אם יש נותן טעם – אסור, ואם לאו – מתר:

ג. אלו הן מיני חסיות? הלוח וחסום ובהצלים ונקפלוטות. רבי יהודה אומר: אין לה מיני חסיות – אלא קפלוט בלבד:

ד. רבי יוסי אומר: בובשין בצלין של תרומה בחמין של חלין, ואין בובשין בצלין של תרומה בחמין של תרומה, ואין צריך לומר בצלים של חלין בחמין של תרומה. רבי עקיבה אומר: כל המתבשלין זה עם זה – אין מתרין אלא עם הבשר. בשר בבשר – אסור. וכל המתבשלין עם הבשר – הרי אלו אסורין. רבי אליעזר אומר: כבד – אסרת ונאסרת. רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה אומר: שלוקה – אסרת ואינה נאסרת. מבשלת – אסרת ונאסרת:

ה. ביצים טהורות ששלקן עם ביצים טמאות, אם יש בהן בנותן טעם – אסורות, ואם לאו – מתרות. ביצים ששלקן ומצא באחת מהן אפרות, אם יש בהן בנותן טעם – אסורות, ואם לאו – מתרות. געולי ביצים – מתרין באכילתה. ביצים

מוזרות – נפש יפה תאכל. מציא באחת מהן דם – זורק את הדם ואוכל את השאר:

ו. אוכל אדם דגים וחרגבים, בין חיין ובין מתים, ואינו חושש. יין של תרומה שנפל לתוך המזרים – אסור לזרים. רבי אליעזר ברבי ישמעאל מתיר לזרים:

ז. נותן אדם דבילה ונגרונרות לתוך המזרים כדרך שנותן את התבלין, אבל לא יסחטם להוציא מהן משקין. בתבלין – מתר מפני שהן מלאכתן. צורר את התבלין ונותנו לתוך התבשיל, אם בטל טעמן – מתרין, ואם לאו – אסורין:

ח. אין עושין את היין – אלונתית, ואת השמן – ערב. סף את השמן ואין סף יין. השמן – דרבו לסיכה, יין – אין דרבו לסיכה:

ט. דבש תמרים – רבי אליעזר אומר: חייב במעשרות. אומר רבי נתן: מודה רבי אליעזר שפטור מן המעשרות. אבל אומר הנה רבי אליעזר: שלא יאכל מן הדבש עד שיתקן התמרים. מודה רבי אליעזר: שאם תקן התמרים ודוכשן באספמיה –

שְׁמַתָּה. דְּבַשׁ תִּמְרִים – מְטַמֵּא מִשּׁוּם מִשְׁקָה. אָמַר רַבִּי נִתָּן:
 מוֹדָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׂאִין זֶה מְטַמֵּא מִשְׁקָה. עַל מַה נִּחְלָקוּ? עַל
 שֶׁנִּתָּן לְתוֹכוֹ מִים, שָׂרְבִי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשּׁוּם מִשְׁקָה, וְחֻבְמַיִם
 אֹמְרִים: הוֹלְכִין אַחַר הָרֵב:

י. זֵיתִים שֶׁל תְּרוּמָה טְהוֹרִים – יַעֲשׂוּ שְׁמֶן. טְמֵאִים – לֹא יַעֲשׂוּ
 שְׁמֶן. עֲנָבִים בֵּין טְמֵאוֹת בֵּין טְהוֹרוֹת – לֹא יַעֲשׂוּ; דְּבַרֵי רַבִּי
 מֵאִיר. רַבִּי יַעֲקֹב אֹמֵר, מוֹדָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
 בְּזֵיתִים טְהוֹרִין – שִׁיעֲשׂוּ שְׁמֶן. עַל מַה נִּחְלָקוּ? עַל זֵיתִים
 טְמֵאִים, שָׂרְבִי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: לֹא יַעֲשׂוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר:
 יַעֲשׂוּ. וְעֲנָבִים טְהוֹרוֹת – יַעֲשׂוּ, וְטְמֵאוֹת – לֹא יַעֲשׂוּ. אָמַר רַבִּי
 יְהוֹדָה: מוֹדָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּזֵיתִים וּבְעֲנָבִים
 טְהוֹרוֹת – שִׁיעֲשׂוּ. עַל מַה נִּחְלָקוּ? עַל הַטְּמֵאִים, שָׂרְבִי אֱלִיעֶזֶר
 אֹמֵר: לֹא יַעֲשׂוּ. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר: יַעֲשׂוּ. אָמַר רַבִּי: לֹא נִחְלָקוּ
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל זֵיתִים טְהוֹרִין – שִׁיעֲשׂוּ, וְעַל
 זֵיתִים וְעֲנָבִים טְמֵאִים – שְׁלֹא יַעֲשׂוּ. עַל מַה נִּחְלָקוּ? עַל זֵיתִים
 טְמֵאִים וְעַל עֲנָבִים טְהוֹרוֹת, שָׂרְבִי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: לֹא יַעֲשׂוּ,
 וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר: יַעֲשׂוּ:

יא. תרומה - נתנה לאכילה ולשתיה ולסיכה, לאכול דבר שדרפו לאכול, ולשתות דבר שדרפו לשתות, ולסוף דבר שדרפו לסוף. ביצד לאכול דבר שדרפו לאכול? אין מחיבין אותו לאכול קנובות של ירק, ולא פת שעפשה, ולא תבשיל שעברה צורתו. רבי חנינא סגן הכהנים אומר: תרומה שנפסלה מלאכל אדם, והפלב יכול לאכלה - מטמא טמאת אוכלין, ושורפין עם הטמאה. ביצד לשתות דבר שדרפו לשתות? אין מחיבין אותו להיות גומע אנגרוז ואכסגרוז, ולשתות יין בשמרו. החושש בשניו - לא יגמע בהן את החמץ ויהא פולט, אבל מגמע ובולע ומטבל בדרפו ואינו חושש. החושש בגרונו - לא יערענו בשמן, אבל נוטן שמן הרבה לתוף אנגרוז ובולע. ביצד לסוף דבר שדרפו לסוף? סוף אדם שמן על גבי מכתו, ובלבד שלא ישול במוף ובמטלית ויתן על גבי מכתו. החושש בראשו וכל מי שעלו לו חטטין - סוף את השמן ואינו סוף ויחמץ, שהשמן - דרפו לסיכה, יין וחמץ - אין דרפן לסיכה:

יב. יין של תרומה – אין עושין אותו אלוניתית, ואין עושין אותו אנומלין, ולא יתן משירי הכוס בידיו, והאשה לא תדיח בו את בנה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: יין של תרומה שנתמא או שנתגלה – שופך ושונה ואינו חושש:

יום שישי, כו אב

מסכת תרומות פרק עשירי

א. גרעיני זיתים, גרעיני תמרים, וגרעיני חרובין, פלן אף על פי שאין מכנסין – אסורין. ושאר כל הגרעינין, מכנסין – אסורין, שאין מכנסין – מתרין:

ב. קליפי פולין ושומשמיין, יש בהן אכל – אסורין, אין בהן אכל – מתרין. קליפי מלפפין, אף על פי שאין בהן אכל – אסורין. גרעיני אתרוג – מתרין. קליפי אתרוג אסורין מפני שהבריות אוכלין מהן. קליפי אבטיח ומעי אבטיח וקנוכת ירק של

תְּרוּמָה – רַבִּי דֹסָא מִתִּיר לְזָרִים, וְחֻכָּמִים אוֹסְרִין. רַבִּי יַעֲקֹב
 אוֹמֵר מִשְׁמוֹ: הַבְּבוֹרוֹת וְהַפְּיּוֹת – אֲסוּרוֹת, בְּאֲמֻצֵּעַ קַיִץ –
 מִתְּרוֹת:

ג. בְּשֵׁם שְׂאֲסוּרוֹת לְאָכַל בְּתְרוּמָה – כִּן אֲסוּרוֹת בְּמִטְבֵּל
 וּבְמַעְשֵׁר טָבֵל, וּבְמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן שְׁלֵא נִפְלְגָה תְּרוּמָתוֹ, וּבְמַעְשֵׁר
 שְׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שְׁלֵא נִפְדּוּ. הַמְּצוּלוֹת וְהַרְקָבוֹנוֹת שֶׁל תְּרוּמָה –
 אֲסוּרוֹת, הֶעֱלוּ אֶבֶק – מִתְּרוֹת. סָבִין שֶׁל חֲדָשׁוֹת – אֲסוּרוֹת, שֶׁל
 יִשְׁנֹת – מִתְּרוֹת. עַד מָתִי חֲדָשׁוֹת אֲסוּרוֹת? כָּל זְמַן שֶׁבָּנִי אָדָם
 רְגִילִין לְחַבֵּט בֵּין הַגְּרָנוֹת. רַבִּי אֲחָא אוֹמֵר: שְׁלֹשִׁים יוֹם:

ד. תִּלְתָּן שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁחָפְהָ בָּהּ בֵּת כֶּהֵן רֵאשִׁיָּה – אֵין רֵשִׁיָּה
 בֵּת יִשְׂרָאֵל לְחוּף אַחֲרֶיהָ. אֲבָל מְעַנְגָת שְׁעָרָה בְּשְׁעָרָה:

ה. קַטְנִיּוֹת שֶׁל תְּרוּמָה – אֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ טְחִינִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 מִתִּיר בְּכַרְשֵׁינִין:

ו. כֶּמָּה יֵהֵא בְּתְרוּמַת מַעְשֵׁר שֶׁל דְּמַאי וְיִזְלִיכְנָה לְכַהֵן? אֶחָד
 מִשְׁמוֹנָה שְׁבַשְׁמִינִית. כֶּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשָׁל דְּמַאי, אֲבָל

בשאל ודאי, אפלו כל שהוא – אסור. בכות דברים אמורים?
בטמאה, אבל בטחורה, אפלו כל שהוא. וכן אתה אומר
בתרומות מעשר שבשאר כל הפרות, אם יש בה בשעור –
הוא נותנה לפה, ואם לאו – משליכה באור ושורפה:

ז. פרתו של ישראל שילדה בכור – מאכילה פרשינין של
תרומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: ולא עוד, אלא שזכו לה
פרשינין. נותן אדם פרשיני תרומה לתוך שזכו ואינו חושש:

ח. עבד כהן שברת, ואשת כהן שמרדה – הרי אלו אוכלין
בתרומה בחזקת שהן קמיין. וכן לא יצא הרוצח מחוץ לגבול
עיר מקלטו, בחזקת שכהן גדול קיים:

ט. בקרו של כהן שהיה עומד אצל בקרו של ישראל, וכן כליו
של כהן שהיה נארג אצל כליו של ישראל – הרי זה מדליק
עליהן שמן שרפה. ישראל שהיה יושב בחנותו של כהן – הרי
זה ממלא לו את הנר. שמן שרפה עולה לעליה ויורד לדור,
לעשות צרכיו של כהן, ולא לעשות צרכיו של ישראל. אם היה
שתף עמו בחנות – הרי זה מתר. וכן כהן שהיה מיסב בתוך

ביתו של ישראל – הרי זה מדליק לו את הנר. שמן שרפה, אף על פי שעמד כהן וקלף לו – אין מחיבין אותו לכבותו עד שיתכבה מאליו. ישראל שנכנס לתוך ביתו של כהן להדליק לו את הנר, ומבקש לילף – מובל לו פתילה בשמן שרפה. וכן בת ישראל שנכנסה אצל בת כהן, ומבקשת לילף – מובלת לה פתילה בשמן שרפה. בת כהן שהיתה בידה נר מלא שמן שרפה בערב שבת עם חשכה – הרי זו נותנת לתוכו חליון כל שהוא ומדליקו:

י. סוף כהן עצמו שמן של תרומה, ומביא בן בתו ישראל ומעגלו על גביו. סוף כהן עצמו שמן של תרומה, ונכנס למרחץ, ואין חזר נמנע מלשמשנו אף על פי שניסך הימנו. לא יתן כהן שמן של תרומה על גבי טבלא של שיש להתעגל עליהם, רבן שמעון בן גמליאל מתיר:

יא. שמן של מעשר שני – אין סכין אותו בידים טמאות. נפל על גבי בשר – משפשף אפלו בידים טמאות. שמן של תרומה – אין חוסמין בו תנור וכירים, ואין סכין בו מנעל וסנדל. לא

יִסוּד אֶת רִגְלָיו וְהוּא בְּתוֹךְ הַמְּנַעַל, וְלֹא יִסוּד אֶת רִגְלָיו וְהוּא
בְּתוֹךְ הַסַּנְדָּל. אָבֵל סָד אֶת רִגְלוֹ וְנִתְּנָה לְמִנְעַל, סָד אֶת רִגְלוֹ
וְנִתְּנָה לְסַנְדָּל. סָד הַכֶּהֱן עֲצָמוֹ שְׁמוֹן שָׁל תְּרוּמָה, וּמִתְעַגֵּל עַל
גְּבִי קְמוּבְלִיא הַדְּשָׁה וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ:

יב. שְׁמָרִים שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי – אָסוּר, וְשְׁנֵי – מִתֵּר. רְבִי מֵאִיר
אוֹמֵר: שְׁנֵי – בְּנִתָּן טַעַם. וְשָׁל תְּרוּמָה, רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי – אָסוּר.
שְׁלִישִׁי – מִתֵּר. וְרְבִי מֵאִיר אוֹמֵר: שְׁלִישִׁי – בְּנִתָּן טַעַם. וְשָׁל
חֲדָשׁ, רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי וְשְׁלִישִׁי – אָסוּר, וְרְבִיעִי – מִתֵּר. רְבִי מֵאִיר
אוֹמֵר: רְבִיעִי – בְּנִתָּן טַעַם. שְׁמָרֵי נְכָרִים שְׁיִבְשׁוּ – אָסוּרִין
בְּהִנָּאָה:

יג. חֲרָסִין שֶׁל זָב וְשָׁל זָבָה, רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי – טָמֵא, שְׁלִישִׁי –
טָהוֹר. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזִמְן שְׁנָתָן לְתוֹכוֹ מִים, אָבֵל לֹא
נָתַן לְתוֹכוֹ מִים, אָפְלוֹ עַד עֲשִׂירֵי – טָמֵא. רְבִי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב
אוֹמֵר: שְׁלִישִׁי אֵף עַל פִּי שְׁלֹא נָתַן לְתוֹכוֹ מִים – טָהוֹר:

יד. לוקחין וְשׂוֹאֲלִין מִימֵי רַגְלִים מְכַל מְקוֹם, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שְׂמוֹא
שֶׁל נְדוּת הֵן, שְׂלֵא נְחַשְׁדוּ בְּנֹת יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת מְכַבְּסוֹת מִימֵי
רַגְלֵיהֶם בְּשַׁעַה שֶׁהֵן נְדוּת:

טו. אֵין מְעַרְבִין תְּרוּמַת תְּבוּאָה וְקַטְנִית בְּאַחַד. אֲבָל מְעַרְבִין
שְׂמֻשְׁמִין בְּאַפִּילִים, בְּעַדְשִׁים, וְכָל דְּבַר שֶׁדִּרְפוּ לִיכַבֵּד. מִשְׁחַרְבָּה
יְהוּדָה, מְהַרְהָ תַבְּנָה – הִתְחִילוּ לְעַרְב תְּבוּאָה בְּתְבוּאָה
וְקַטְנִיּוֹת בְּקַטְנִיּוֹת, אֲבָל לֹא תְבוּאָה בְּקַטְנִיּוֹת וְלֹא קַטְנִיּוֹת
בְּתְבוּאָה:

טז. בְּהֵן שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ תְּרוּמָה וּמִצָּא בּוֹ דְּבָרִים אֲחֵרִים – הָרִי אֵלּוֹ
אֶסוּר. וְלֹא עוֹד: אֵלֶּא שְׂמֻשְׁלִימִין לְבֵית הַדְּמִיעַ:

יז. אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מִן הַגֶּרֶן לְעִיר, וּמִן הַמִּדְבָּר לְיִשׁוּב. אֲבָל
בְּמְקוֹם שֶׁחֵיהָ אוֹכְלֶתָהּ וּבְחֶמְהָ אוֹכְלֶתָהּ – הִתְקִינוּ: שִׁיחָא מְבִיא
וְנוֹטֵל שְׂכָרוֹ מִכֶּהֱן, מִפְּנֵי בְּזִיזַן תְּרוּמָה:

יח. עֲשָׂרָה אֵין חוֹלְקִין לָהֶם בֵּין הַגֶּרְנֹת. אֵלּוֹ הֵן: הַרֵשׁ שׂוֹטָה
וְקָטָן, טוֹמְטוֹם וְאַנְדְּרוּגִינוֹם, נָשִׁים וְעַבְדִּים, וְעַרְל וְטָמֵא, וְהַנּוֹשֵׂא

אשה שאינה הוגנת לו. ובלן משלחין להם תרומה מתוך הבית, חוץ מן הטמא. והנזשא אשה שאינה הוגנת לו:

שבת קדש, כז אב

מסכת מעשרות פרק ראשון

א. ⁸ וְגֵרָנָן לְמַעֲשָׂרוֹת – חֵיב עָלָיו מִשּׁוּם, טָבֵל מִשְׁתַּגְּמֵר מְלֹאכְתּוֹ וּמְלֹאכֶת מְכַנְסוֹתָיו:

ב. כָּל שֶׁתְּחַלְתּוֹ אֶכְלָ וְסוּפּוֹ אֶכְל, כְּגוֹן יֶרֶק – חֵיב בְּתִחְלָתוֹ וְחֵיב בְּסוּפּוֹ. כָּל שֶׁתְּחַלְתּוֹ אֶכְל וְאִין סוּפּוֹ אֶכְל, כְּגוֹן הַמְקִיִּים זֶרַע לְיֶרֶק – חֵיב בְּתִחְלָתוֹ וּפְטוּר בְּסוּפּוֹ. כָּל שֶׁאִין תְּחַלְתּוֹ אֶכְל וְסוּפּוֹ אֶכְל, כְּגוֹן פְּרוֹת אֵילָן – פְּטוּר בְּתִחְלָתוֹ וְחֵיב בְּסוּפּוֹ. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשּׁוּם אָבִיו: אֶפְלוּ לֹא הִבִּיא אִישׁ אֶלָּא גְרָגִיר אֶחָד בְּאֶשְׁכּוּל – כָּל הָאֶשְׁכּוּל כֵּלּוּ הָרִי זֶה חֵיב:

⁸ חג"א לא גרם לה תבא, רק להלן בהלכה ד'.

ג. האלצ'רין, והאפרסקין, והאסטרובלין – משיעשו קלפה. האגוזין, השקדין – משיעשו מגורה. רבי יהודה אומר: משיעשו קלפה. באיזו קלפה אמרו? בקלפה תחתונה שעל גב אכל. נהוראי בן שונאי אומר משום רבי שמעון: תפוחין קטנים – פטורין. תפוחי גדולים – חיבין. תפוחי מילא – חיבין, בין גדולים בין קטנים. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: שקדים חמרים – חיבין בין קטנים בין גדולים. שקדים מתוקין – משתפרש קלפתן החיצונה. רבי ישמעאל פוטר את המלפפונות בקטנן עד שיקרחו⁹:

ד. הפיאה, והאזוב, והקורנית – משיניצו. וכל האובים אדמין – משיניצו. היתה שניה ונכנסה שלישית – הרי הן של שלישית. היתה ערב שביעית ונכנסה שביעית – הרי הן של שביעית. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הגמור – שהוא לשעבר, ועל שלא הנין – שהוא לעתיד לבא. על מה נחלקו? על הנין, שבית שמאי אומר: לשעבר. ובית הלל אומר: לעתיד לבא. גרנן למעשרות – חיב

⁹ שיש על הקלפה כמין שערות, ונקררות בגמר בשולן.

עליו משום טָבֵל מִשְׁתַּנָּמֵר מְלֹאכְתּוֹ וּמְלֹאכֶת מְכַנְסָתוֹ. הִיָּה מִפֶּקֶם רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, וּמִשְׁלִיךְ רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן – אֵינוֹ חַיֵּב עַד שִׁנְגָמֹר כָּל צָרְפוֹ:

ה. תּוֹרְמִין קְשׁוּאִין וְדְלוּעִין, אַף עַל פִּי שְׁלֹא פִיקָם. אֲבֵטִיחִין וּמְלֶפְפוֹנוֹת, אַף עַל פִּי שְׁלֹא שָׁלַק. מְלֶפְפוֹנוֹת שְׁעֵתִידִין לְעִלוֹתָן מִן הַיֹּרֶה – אֵינוֹ חַיֵּב עַד שִׁנְעֵלָם מִן הַיֹּרֶה. יָרֵק שֶׁנֶּאֱגָדוּ בַשְּׂדֵה וְעֵתִיד לְאֵגֵד צִינוֹק¹⁰ קָטָן לְשׁוֹק, פִּיּוֹן שֶׁאֵגֵדוּ בַשְּׂדֵה – הֵרִי זֶה חַיֵּב:

ו. הַמְּלֶקֶט בַשְּׂדֵה, פִּיּוֹן שֶׁלֶקֶט כָּל צָרְפוֹ – הֵרִי זֶה חַיֵּב. הַמְּלֶקֶט בַשְּׂדֵה, וְעֵתִיד לְקַלֵּעַ בְּשׁוּם וּלְאֵגֵד בְּבִצָּל – אֵינוֹ חַיֵּב עַד שִׁיִּקְלַע וַיֵּאֱגֵד. שֶׁבֶלִין הַפּוֹלְטוֹת מִן הַגֶּרֶן, וּמִחֲפּוֹרוֹת שֶׁל כְּרִי, וּקְצִצִין שֶׁל קַמְנִיּוֹת, פִּיּוֹן שֶׁנֶּתְמַרַח הַגֶּרֶן – לֹא יֹאכֵל עַד שִׁיִּעָשֶׂר. קַמְנִיּוֹת – מִשְׁיַכְבֵּר, אֲכָל נוֹטֵל מִתַּחַת כְּבָרָה וְאוֹכֵל:

ז. הַמְּקֵדִישׁ אֶת הַבּוֹר עַד שְׁלֹא שִׁילָה וְקִיפָה, וּפְדָאָה – חַיֵּב. וּמִשְׁשִׁילָה וְקִיפָה וּפְדָאוֹ – חַיֵּב. הַמְּקֵדִישׁ עַד שְׁלֹא שִׁילָה וְקִיפָה,

¹⁰ פְּרוּשׁ: אֵגֵדָה. מְלֶשׁוֹן הַכְּתוּב (יִרְמְיָה כט, כו): "וְאֵל הַצִּינוֹק".

ובא גזבר ושיילה וקיפה, ואחר כך פדאו – פטור, הואיל ובשעת חובתו היתה פטורה. היין – משיקפה. אף על פי שקיפה – קולט מן הנת העליונה ומן הצנור ושונה:

ח. השמן – משיירד לעוקל. אף על פי שיירד – נוטל מן העוקל, ומן המלול, ומבין הפסין, ונותן לחמיטה ולתמחוי. אבל לא יקבל הפלי לחיות משתמש ממונו והולף. הנה אוכל והותר, וחשכה בליל שבת – מתר. אמר רבי שמעון בן אלעזר: במה דברים אמורים? בזמן שאכל והותר וחשכה בליל שבת. אבל לא יתפון ויתן לתוף אנגרון הרבה בשביל שיותר ויכנים לתוף ביתו:

ט. המקפה בערבה, והמקפה בפלי – נותן לחמיטה ולתמחוי. המערה ממיחם למיחם, ומאלפם לאלפם, ומקנדה לקנדה – מתר לתן לשני ואסור לתן לראשון:

י. הפוחט ענבים, לתוף ידו – הרי זה פטור. לתוף הפלי – הרי זה תיב:

יא. הַבְּדִין הַמְדִּיקִין מְבַד לְבַד – אֵין חוֹשְׁשִׁין מִשׁוּם גְּזֵלוֹ לְפֶלַע הַבַּיִת, לְשִׁבְד נְהַגוּ:

יב. הִיָּה דָשׁ בְּחֻבֵּית וּמְעַגֵּל בְּמַגֹּרָה, נְשִׁבְרָה הַחֻבֵּית וְנִפְתְּחָה הַמַּגֹּרָה – אָסוּר לְאָכַל מִהֵן עָרָאֵי. רַבֵּי יוֹסֵי מִתִּיר, מִפְּנֵי שֶׁהַתְּחֻזָּה צְרִיכָה לְעִלּוּנָהּ:

